

Bruselj, 15. maj 2025
(OR. en)

8649/1/25
REV 1

COMPET 337
BETREG 19
IA 39

DOPIS

Pošiljatelj: Generalni sekretariat Sveta
Prejemnik: Odbor stalnih predstavnikov/Svet

Zadeva: *Priprava seje Sveta za konkurenčnost (notranji trg, industrija, raziskave in vesolje) 22. maja 2025*
Svet kot filter birokracije – kako v zakonodajnem postopku že od samega začetka oblikovati podjetjem prijazne predpise
– *orientacijska razprava*

V prilogi vam za orientacijsko razpravo na seji Sveta za konkurenčnost 22. maja 2025 pošiljamo informativni dopis predsedstva z naslovom „Svet kot filter birokracije – kako v zakonodajnem postopku že od samega začetka oblikovati podjetjem prijazne predpise“.

DOKUMENT ZA RAZPRAVO

Seja Sveta za konkurenčnost

Bruselj, 22. maj 2025

*Svet kot filter birokracije – kako v zakonodajnem postopku
že od samega začetka oblikovati podjetjem prijazne predpise*

V današnjem dinamičnem in kompleksnem svetovnem in evropskem gospodarstvu je zmanjšanje regulativnih bremen podjetij postalo ključna prednostna naloga za povečanje konkurenčnosti Evropske unije. Pretirani in razdrobljeni predpisi zvišujejo stroške izpolnjevanja obveznosti, ustvarjajo ovire za vstop novih podjetji, odvrtačajo podjetja od čezmejnega trgovanja ter zavirajo inovacije in rast. Za reševanje teh izzivov si morajo institucije EU in države članice skupaj prizadevati za vzpostavitev pravnega okolja, ki podpira podjetja, hkrati pa na stroškovno učinkovit način dosega gospodarske, socialne in okoljske cilje. Zakonodajni predlogi morajo že od samega začetka dajati prednost konkurenčnosti in ekonomski vzdržnosti.

Evropski svet je v sklepih z dne 20. marca 2025 poudaril, da je treba nujno poenostaviti in drastično zmanjšati upravna in regulativna bremena ter bremena poročanja. Pozval je k racionalizaciji zakonodaje EU, ki bo spodbujala jasen, preprost in inovacijam prijazen regulativni okvir. Poleg tega je Evropsko komisijo in sozakonodajalca pozval, naj spoštujejo načela boljšega pravnega urejanja, se izogibajo prekomerni regulaciji ter zagotovijo, da mala in srednja podjetja niso nesorazmerno prizadeta.

Poenostavitev obstoječega regulativnega okvira je nujna naloga. Toda pomembno je zagotoviti tudi, da novi predpisi ne ustvarjajo nepotrebnih bremen za podjetja, zlasti dolgoročno. Namesto oblikovanja pravil, ki jih bo treba poenostaviti, bi moral zakonodajni postopek voditi k vzpostavitvi podjetjem prijaznega regulativnega okvira od samega začetka.

Kljub dolgoletnim zavezam k boljšemu pravnemu urejanju in obstoju namenskih orodij nekatere zakonodajne določbe še vedno nalagajo nesorazmerna bremena ali stroške. Poslovni deležniki vztrajno izražajo pomisleke, da bi lahko bistvene spremembe, zlasti tiste, ki so uvedene proti koncu zakonodajnega postopka, povzročile motnje v celotnih poslovnih modelih in podjetja EU postavile v slabši konkurenčni položaj v primerjavi s tistimi, ki niso iz EU. Ta trend ne ogroža le regulativnih ciljev EU, temveč tudi poudarja, kako sam zakonodajni postopek vpliva na vse večje stroške izpolnjevanja obveznosti, kompleksnost, učinkovitost in pravno varnost.

V tem okviru zamisel, da bi Svet deloval kot „filter birokracije“, odraža nujnost vloge, ki jo lahko igra pri izpolnjevanju pričakovanj poslovne skupnosti ter tistih naših voditeljev, ki so poenostavitev zakonodaje (in boljše pravno urejanje) opredelili kot jasno prednostno nalogo. Ta koncept bolj kot uraden predlog služi kot pomemben opomnik o tem, koliko sedanje prakse bi bilo mogoče izboljšati, da bi izpolnili ta pričakovanja, in kako pomembno je obrniti ta trend z dejavnim prepoznavanjem in odpravljanjem nepotrebnih regulativnih bremen v celotnem zakonodajnem postopku. Za zagotovitev, da bo Svet učinkovito izvajal to predlagano nalogo, ni treba uvesti novih revolucionarnih orodij ali strategij.

Svet dejansko že ima trden nabor orodij, s katerimi lahko podpre načela boljšega pravnega urejanja. To vključuje zavezo k ocenjevanju učinkov bistvenih sprememb, tudi če do njih pride v zadnjem trenutku, v skladu z Medinstitucionalnim sporazumom o boljši pripravi zakonodaje. Zajema tudi možnost uporabe ocen učinka Evropske komisije in okvirnega kontrolnega seznama za preučitev vseh ključnih vidikov analize, med drugim učinke na MSP in konkurenčnost (na podlagi preizkusov Komisije za MSP in preverjanj konkurenčnosti), ter teritorialnih in digitalnih vidikov. Ti koraki usmerjajo zakonodajno delo Sveta, vključno z njegovo sposobnostjo izvajanja neodvisnih ocen učinka v zvezi z njegovimi bistvenimi spremembami. Svet lahko s polnim izkoriščanjem obstoječih zmogljivosti znatno izboljša kakovost predlogov in zagotovi, da so bolj prijazni podjetjem, brez da bi ustvarjal nepotrebne dodatne obremenitve.

Svet bi lahko v večji meri uporabil svoja orodja za boljše pravno urejanje in se izognil pretirano zapletenim pravilom, ki jih je treba pozneje poenostaviti. V zvezi s tem je ključno vprašanje, kaj Svetu preprečuje, da bi v večji meri uporabljal orodja, ki so mu že na voljo, in deloval kot filter birokracije. Med glavnimi ovirami so lahko pomanjkanje opredelitve, kaj pomeni bistvena sprememba, pomanjkanje ozaveščenosti sestav Sveta o upravnem bremenu in stroškovnih posledicah njihovih predlogov, vtis, da bi lahko ocena učinka zahtevala veliko časa (to je zlasti problematično pri predlogih, do katerih pride v zadnjem trenutku), nezadostna ozaveščenost o postopkih ocene učinka, avtonomne delovne strukture, nedosledna uporaba predpisov za boljše pravno urejanje ter omejeno sodelovanje med različnimi sestavami in delovnimi skupinami Sveta. V zvezi s tem bi lahko Svet za konkurenčnost okrepil svojo vlogo, tako da bi drugim sestavam Sveta dal pobude za zmanjšanje bremen in povečanje konkurenčnosti ter spodbujal podjetjem prijazen regulativni okvir EU.

Izpolnjevanje zavez iz Medinstitucionalnega sporazuma o boljši pripravi zakonodaje je ključnega pomena. Poenostavitev in pospešitev postopka za ocenjevanje bistvenih sprememb s poudarkom na učinkih za podjetja ali vzpostavitev nekaterih oblik namenske institucionalne podpore so zakonodajalcema bi lahko povečale doslednost in zmanjšale bremena prava EU. To je v skladu s pozivom Maria Draghija k sistematičnemu merjenju stroškov zakonodaje, zlasti za MSP in podjetja s srednjo tržno kapitalizacijo.

Boljše usklajevanje med sozakonodajalcema je ključno tudi za preprečevanje obremenjujočih predpisov. Jasna in zgodnja izmenjava za opredelitev morebitnih učinkov za podjetja in uskladitev ciljev lahko racionalizira odločanje in zmanjša nedoslednosti.

Vprašanje za razpravo:

1. Kateri so ključni izzivi, ki Svetu preprečujejo, da bi v večji meri izvajal načela boljšega pravnega urejanja, in kako lahko Svet učinkovito deluje kot filter birokracije, da bi s spodbujanjem podjetjem prijaznega regulativnega okolja za podjetja zagotovil oprijemljive koristi?